

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. június 10.

1. Jobboldali győzelem az EP-választásokon Németországban

A vasárnap megtartott európai parlamenti (EP) választások elsősorban belpolitikai okok miatt a megszokottnál nagyobb jelentőséggel bírtak Németországban. A szeptemberben esedékes kelet-német tartományi, illetve nagy valószínűség szerint jövő ősszel megrendezett szövetségi választások közelsége, illetve EP-n belüli erőviszonyok sokak által előzetesen megjósolt átrendeződésének fényében a pártok szereplése és a mandátumok eloszlása még inkább felértékelődött. A választásokon végül a várt papírforma szerint a CDU/CSU magabiztosan hozta az első helyet, az Unió-pártok mögött azonban nem az örök rivális, a szociáldemokrata SPD, hanem a csalódott jobboldali szavazók gyűjtőpártjává váló AfD futott be. A kormány sokat kritizált gazdaság- és migrációspolitikája a választói urnánknál is érzékeltették hatásukat. Scholz-kancellár pártja mindössze a harmadik helyet csípte el a nagyot bukó Zöldek, a magát első alkalommal megmérettető és rögtön 5% fölé jutó baloldali populista BSW és a kormánykoalíció leggyengébb eredményét hozó FDP előtt.

Az előzetes várakozásoknak megfelelően az Unió-pártok magabiztos győzelmet arattak a mintegy 64,8%-os részvétel mellett (2019-ben, 61,4%) megtartott választásokon. A szavazatok 30,0%-át elérő CDU/CSU páros (2019-ben 28,9%) újfent 29 képviselőt delegálhatnak, azonban az első hely ellenére a szavazatok kevesebb mint egy harmadának birtokában az Unió-pártok öröme korántsem lehet teljesen őszinte. A várt eredménytől elmaradó, azonban ennek ellenére 15,9%-kal (2019-ben 11%) a második helyet (15 képviselői hely) megszerző AfD szereplése újabb intő jel az Unió számára, különösen a párt kelet-németországi előretörése fényében – a keleti szövetségi tartományokban első alkalommal mindenhol az AfD végzett az élen.

A kormánypártok várt mélyrepülése ellenben nem maradt el. Újabb történelmi mélypontot elérve az SPD mindössze 13,9%-ot ért el ezzel 14 képviselői helyet szerezve (2019-ben 15,8%), megelőzve az előzetes negatív méréseket is alulmúló Zöldeket, akik az öt évvel ezelőtti rekordértéküket szinte megfelelve 11,9%-ot kaptak (2019-ben, 20,5%) – 12 képviselői helyet elnyerve. Az FDP végül legfontosabb célját teljesítette – 5,2%-kal (2019-ben 5,4%) a párt meghaladta az ezúttal nem számító, de máskülönben oly szimbolikus 5%-os küszöbtől – 5 képviselői helyet szerezve. A választás talán egyetlen tényleges győztese a BSW, amely mindössze hat hónappal párttá alakulását követően magabiztosan hozott 6,2%-ot és 6 képviselői helyet – mindez komoly bizakodásra okot adó eredmény másfél évvel a szövetségi választásokat megelőzően. Ezzel szemben Wagenknech ex-pártja nagyot bukott, a Baloldal 2,7%-ot ért el mindössze (2019-ben 5,5%) és csak három képviselőt delegálhat Strasbourgba.

A német választási rendszernek köszönhetően az EP 2024-2029-es ciklusában is képviselve lesznek, a különösen Bajorországban erős, Szabad Választók (2,7%, 3 képviselő), a liberális Volt (2,6%, 3 képviselő), a Die Partei viccpárt (1,9%, 2 képviselő), az Állatvédő Párt (1,4%, 1 képviselő), az

Ökológiai Demokrata Párt (0,6%, 1 képviselő), a Családpárt (0,6%, 1 képviselő), a Haladás Pártja (0,6%, 1 képviselő), illetve a Kalózpárt (0,6%, 1 képviselő). Sokszínűségben így nem lesz hiány.

A kampány során az ECR-frakció egyes pártjaival való együttműködést kérdészt nyitva hagyó von der Leyen már a választás estjén bejelentette, hogy tárgyalásokat kezdeményez a szociáldemokrata és a liberális frakciókkal egy lehetséges együttműködésről. A három pártcsalád a hivatalos eredmények alapján akár 400 képviselővel is rendelkezhet a következő ciklusban, amely a 720 fős EP-ben bőven elég lenne a kellő többséghez. Mindez jó kiindulási alap lehet von der Leyen második hivatali ciklusához. Ez azonban az állam- és kormányfők támogatásától is, csak egy minősített többség birtokában kezdheti meg munkáját a Bizottság új elnöke.

Választásokkal kapcsolatos hosszabb elemzésünket [itt](#) olvashatja.

2. A kancellár szeretné lehetővé tenni az Afganisztánba történő kitoloncolásokat

Felélénkítette az Afganisztánba és Szíriába való kitoloncolások kérdészt a másfél héttel ezelőtt történt késseléses támadás, amelyben egy menekült státusszal nem rendelkező, 10 éve Németországban élő afgán állampolgár késsel támadt egy iszlámkritikus személyre, majd egy rendőrrre, aki a kórházba kerülése után életét vesztette. Erre reagálva Olaf Scholz (SPD) kancellár a Bundestag azonnali kérdések órájában elmondta, hogy támogatja az Afganisztánba való kitoloncolást. *„Felháborít, amikor valaki, aki itt kért védelmet, a legsúlyosabb bűncselekményeket követi el”* – mondta a kancellár a szövetségi parlamentben a Mannheimban késselő támadóra utalva. Az ilyen elkövetőket ki kell toloncolni – még akkor is, ha Szíriából vagy Afganisztánból érkeznek – hangsúlyozta Scholz, hozzátéve, hogy *„súlyos bűnözőknek és terrorista bűnözőknek nincs itt helyük”*. Véleménye szerint ilyen esetekben Németország biztonsági érdeke felülmúlja az elkövető védelemhez fűződő érdekét. Ezért a Szövetségi Belügyminisztérium azon dolgozik, hogy lehetővé tegye a bűnözők és veszélyes személyek kitoloncolását Afganisztánba. A gyakorlati megvalósítás elérése érdekében a minisztérium már tárgyalásokat folytat az Afganisztánnal szomszédos országokkal. *„Aki kihasználja a védelmünket, mint a mannheimi elkövető, az elveszítette a védelmünket, zéró tolerancia van”* – mondta még Scholz. Ezen felül a kancellár kiemelte azt is, hogy nem tűrik tovább a terrorista bűncselekmények dicsőítését és ünneplését sem. A kitoloncolási szabályokat ezért úgy kell szigorítani, hogy a terrorista bűncselekmények helyeslése *„komoly kiutasítási érdeket”* eredményezzen. *„Aki dicsőíti a terrorizmust, az ellenkezik minden értékünkkel, és ki kell toloncolni”* – mondta Scholz különös nyíltsággal. A kancellár beszédét megelőzően Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter még szkeptikus hangnemet ütött meg az Afganisztánba történő kitoloncolásokat illetően, szerinte ugyanis az nem megoldható bármilyen kétoldalú kapcsolat hiányában, ami a jelenlegi valóság. A kormánykoalíció pártjai is megosztottak a kérdéssel kapcsolatban: az SPD-ben több olyan hangot hallani, miszerint ez a megfelelő konzekvencia a támadást követően, míg a Zöldek képviselői inkább ellene vannak a javaslatnak. A legkisebb koalíciós párt, az FDP pedig még nem foglalt teljesen állást az ügyben.

A kérdés azért is került újra napirendre a mannheimi esetet követően, mert Németország 2021 augusztusa óta, amikor is az iszlamista tálibok átvették a hatalmat Afganisztánban, senkit nem toloncolt vissza az országba, sőt már ezt megelőzően is csak korlátozottan tették ezt, mindössze férfiakat, főként bűnözőket és terroristákat adtak át Kabulnak.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Németország kizárja saját katonák Ukrajnába való küldését

Boris Pistorius (SPD) szövetségi védelmi miniszter kategorikusan elutasította német katonák Ukrajnában történő szerepvállalásának lehetőségét. Rüdiger Lucassen (AfD) Bundestag-képviselő kérdésére – mégpedig, hogy egyes EU és NATO-tagállamokhoz hasonlóan a német kormány maga is fontolgatja-e Bundeswehr katonák küldését Ukrajnába – válaszolva Pistorius egyértelműen elutasítóan reagált. „Az Ön kérdésére a válasz az, hogy nem és nem” – mondta a miniszter. Pistorius mindazonáltal meg akarja erősíteni a Bundeswehr műveleti felkészültségét. „2029-re készen kell állnunk a háborúra” – jelentette ki a miniszter az Oroszország által jelentett fenyegetésre utalva. Hozzátette még, hogy: „Elrettentő szerepet kell játszanunk, hogy megakadályozzuk a legrosszabbat”. A Bundeswehr állapotának javításához kulcsfontosságú a pénzügyek, a felszerelés és a személyzet. „Vészhelyzetben olyan fiatal férfiakra és nőkre van szükségünk, akik meg tudják védeni az országot” – mondta Pistorius. Ezért szükségesnek tartja a „katonai szolgálat új formáját”, amely „nem lehet teljesen kötelezettségmentes”.

Mindeközben sajtóértesülések szerint a német kormány nemtetszést váltott ki a NATO-n belül azzal, hogy nem akarja, hogy az Ukrajnának szánt új, szövetségi támogatási projektet hivatalosan misszióknak nevezzék. Mint a Német Sajtóügynökség diplomatáktól megtudta, Berlin érveit a szó használata ellen számos tagállam feleslegesen aggodalmaskodónak és érthetetlennek tartja. A német kormány véleménye szerint a „Nato Mission Ukraine” (NMU) elnevezés tévesen úgy értelmezhető, mintha a szövetség katonákat akarna küldeni Ukrajnába. Ezért attól tart, hogy Oroszország a szövetség elleni propagandára használhatja fel.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. 60 százalék körül van a megújuló energiaforrásokból származó áram aránya

A megújuló energiaforrásokból származó áram aránya 2024 első negyedévében rekordszintre emelkedett: A 121,5 milliárd kilowattóra 58,4%-a termelődött ilyen forrásokból. A Szövetségi Statisztikai Hivatal szerint a szél-, a víz- és a napenergia, valamint a biogáz még soha nem rendelkezett ekkora részesedéssel az év első három hónapjában az adatgyűjtés 2018-as kezdete óta. Ezekből a legfontosabb energiaforrás – az előző év azonos negyedévéhez és az előző év egészéhez hasonlóan a szélenergia volt. A számítások szerint a Németországban megtermelt villamosenergia 38,5%-a ebből az energiaforrásból származott az idei első negyedévben. Bár összesítve a széntüzelésű villamosenergia-termelés jelentősen csökkent – 2023 első negyedévéhez képest 11,0 milliárd kilowattórával, azaz 28,2%-kal – második helyen azonban továbbra is a szénből származó energia áll, körülbelül 23%-os részesedéssel.

Összeségében elmondható azonban, hogy 2024 első negyedévében 7,5%-kal kevesebb áramot termeltek Németországban, mint 2023 első negyedévében. Az általános csökkenés ellenére a megújuló energiaforrásokból származó villamosenergia-termelés viszont egy év alatt 11,6%-kal tudott növekedni, amivel szemben a hagyományos energiaforrásokból származó termelés mintegy 25%-kal 42% körülire csökkent.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Rendkívül erőszakos választási kampány Németországban

Mint nemrégiben [írtuk](#), jelentősen megnövekedett a mostani európai parlamenti választási kampány során az erőszakos támadások és verbális inzultálások száma Németországban a politikusok és a kampányban résztvevő munkatársaik és segítők ellen. Nagyjából másfél hete a CDU szövetségi parlamenti képviselőjét, Roderich Kiesewettert ért tettelegességig fajuló szóváltás egy választási standnál, amelynek során a politikus enyhén megsérült.

Ezen felül Mannheimben – ahol másfél hete egy rendőr lett egy iszlamista késsel áldozata – egy AfD-s helyi önkormányzati képviselőt támadtak meg késsel egy kampánystandnál – Baden-Württemberg tartományban az európai parlamenti választásokkal egyidőben önkormányzati választásokat is tartottak. A politikus az arcán és a fülénél szenvedett vágási sérüléseket. A nyomozók szerint a gyanúsított korábban több választási plakátot megrongált és ellopott, mire a politikus üldözőbe vette és megpróbálta megállítani. Ebben a helyzetben a gyanúsított késsel sebesítette meg az AfD-s politikust. A 25 éves férfit végül rövid menekülés után ellenállás nélkül letartóztatták. Mivel az elkövetőnél „*az elmebetegség egyértelmű jeleit*” állapították meg, pszichiátriai kórházba szállították.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Nem jár automatikusan Bundestag-iroda a volt kancellárnak

Gerhard Schröder (SPD) volt kancellár nem tarthat automatikusan igényt korábbi, állami fenntartású Bundestag irodájára – döntött a Berlin-Brandenburgi Közigazgatási Felsőbíróság múlt hét csütörtökön elutasítva Schröder ezzel kapcsolatos keresetét. A per háttérében egy korábbi döntés áll: 2022 májusában a Bundestag illetékes költségvetési bizottsága megvonta az iroda fenntartásához szükséges állami forrásokat, alig néhány hónappal az ukrajnai orosz háború kezdete után. A lépést akkor azzal indokolták, hogy Schröder már nem teljesít a korábbi tisztségéből eredő kötelezettségeit, így a mintegy 400 ezer euróra rugó éves költségeket az állam meg kívánja spórolni. A valós ok azonban a volt kancellár Gazprom felügyelő bizottsági tagsága – amelyről azóta lemondott –, valamint Vlagyimir Putyinhoz fűződő baráti viszonya volt.

Schröder a szokásjogra hivatkozva pert indított a megvonás ellen, ugyanis a volt kancellárok 1967 óta kapnak irodahelyiséget és személyzeti költségeket. Ezt követően a berlini közigazgatási bíróság már egy évvel ezelőtt első fokon elutasította Schröder keresetét, majd most a Berlin-Brandenburgi Közigazgatási Felsőbíróság annak megfellebbezést is. Az ítélet indoklása szerint sem a szokásjogból, sem az egyenlő bánásmód elvéből nem következik, hogy a kancellári tisztségből való távozás után fennállna jogosultság állami támogatásra a munkavégzéshez. Az ilyen iroda ugyanis nem a személyhez, hanem a feladathoz kötődik, ennek függvényében a költségvetési törvényhozó feladata eldönteni, hogy mely volt kancellárok kapnak erre keretet. A döntés még nem jogerős, az harmadfokon is megtámadható még Schröder által.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

Egymásrahatások(k): Változó Németország az átalakuló Európában címmel Németország közéleti és politikai helyzetéről, valamint Európában betöltött szerepéről tartott előadást Intézetünk igazgatója, Bauer Bence Zalaegerszegen.

A teljes beszámoló elolvasásához kattintson a [Zaol honlapjára](#).

Chaim Noll, neves német-izraeli újságíró és író a mai Németországban uralkodó, politikai jobboldali, baloldali, valamint iszlamista antiszemitizmussal foglalkozik. Nemrég az MCC-ben működő Magyar-Német Intézet az Európai Együttműködésért vendége volt, amelynek során a Mandinernek adott interjút.

A teljes interjú elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója az M5 Világ c. műsorában beszélt az osztrák pártok európai parlamenti kampányáról és választási esélyeiről.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Európai parlamenti választásokat tartanak hazánkban is június 9-én. A várható választási eredményekről és azok esetleges következményeiről beszélgetett igazgatónk, Bauer Bence a Mathias Corvinus Collegium Pécs Képzési Központjában.

A teljes videó megtekintéséhez kattintson a [Pannon Televízió Youtube-csatornájára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu